

Grzegorz BUCIOR, Jarosław KUJAWSKI

PODYPLOMOWE STUDIA „RACHUNKOWOŚĆ ACCA – POZIOM PROFESJONALNY” NA WYDZIALE ZARZĄDZANIA UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO

POSTGRADUATE STUDY “ACCA ACCOUNTING – PROFESSIONAL LEVEL” AT THE FACULTY OF MANAGEMENT OF GDANSK UNIVERSITY

Katedra Rachunkowości, Uniwersytet Gdański
ul. Armii Krajowej 101, 81-824 Sopot, e-mail:grzegorz@bucior.pl

Summary. The aim of the article is to present the issues related to the elaboration of postgraduate studies whose primary purpose is to prepare graduates to pass the ACCA exams at the Professional level. The course concept and content have been elaborated by the Faculty of Management of Gdansk University. Because the exams relate to specialized and advanced knowledge in finance and accounting, creating the curriculum required strict cooperation with an entity involved in the training of professionals. The choice fell on the BPP Professional Education company due to both its reputation and position in the education market and experience gained over many years of cooperation with ACCA. As a result of these actions, the Faculty of Management of Gdańsk University supplemented its offer of postgraduate studies with the "ACCA Accounting - Professional Level" programme which includes five key modules from the Professional level.

Słowa kluczowe: kwalifikacje zawodowe ACCA, poziom profesjonalny ACCA, studia podyplomowe, akredytacja ACCA, studia akredytowane.

Key words: ACCA qualification for professionals, ACCA Professional level, postgraduate studies, accreditation ACCA, accredited studies.

WSTĘP

Jednym z kluczowych elementów poprawiających pozycję absolwentów uczelni wyższych na rynku pracy jest współpraca uczelni z organizacjami nadającymi i potwierdzającymi kompetencje zawodowe. W szczególności dotyczy to profesji z obszaru finansów i rachunkowości ze względu na jednoznacznie pozytywne postrzeganie przez pracodawców znaczenia posiadanych przez pracownika kwalifikacji i certyfikatów (Świetla 2012). Nadawanie certyfikatów zawodowych przez organizacje i instytucje fachowe jest ponadto szczególnie istotne z powodu postępujących procesów deregulacji i zawodów z branży finansowej i księgowej (Walińska i Michalak 2013).

Współpraca uczelni z organizacjami, nadającymi certyfikaty zawodowe, zwiększa potencjał kształcenia studentów ze względu na możliwość ciągłej obserwacji rynku pracy, co pozwala na odpowiednią reakcję na jego zmieniające się wymogi. Współpraca uczelni z międzynarodowymi organizacjami przynosi dodatkową korzyść w postaci współuczestniczenia w globalnym rynku edukacyjnym oraz możliwości korzystania ze źródeł wiedzy o transgranicznym charakterze (Bucior i Zackiewicz 2015).

Wyniki badań jednoznacznie wskazują, iż na każdym poziomie umiejętności jest wymagany komponent zawodowy gwarantujący nabycie realnych umiejętności zawodowych (Emerling i in. 2010; Hermann-Pawłowska i in. 2015). Osiągnięcie tego okaże się możliwe jedynie w sytuacji, gdy współpraca partnerska pomiędzy podmiotami z obszaru tzw. praktyki a uczelniami będzie skutkować właściwymi kompetencjami oraz możliwościami ich zastosowania w miejscu pracy (Ryan 2012). Niniejszy artykuł przedstawia doświadczenia pracowników Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego (WZ UG) w zakresie działań wpisujących się w model współpracy praktyki gospodarczej i edukacji wyższej.

Celem artykułu jest prezentacja oferty WZ UG kierowanej dla studentów zainteresowanych uzyskaniem zawodowej kwalifikacji nadawanej przez międzynarodową organizację zrzeszającą specjalistów z zakresu finansów, rachunkowości i zarządzania Association of Chartered Certified Accountants (ACCA). WZ UG oferuje naukę na specjalistycznych studiach podyplomowych, których podstawowym celem jest przygotowanie absolwentów do zaliczenia egzaminów przeprowadzanych przez ACCA na poziomie Professional. Praca przedstawia rolę ACCA w życiu zawodowym finansistów i księgowych w kontekście możliwości uzyskania kwalifikacji nadawanych przez tę organizację. Częścią pracy jest opis struktury programowej studiów podyplomowych „Rachunkowość ACCA – poziom profesjonalny”.

MATERIAŁ I METODY

Artykuł został napisany z wykorzystaniem dwóch podstawowych metod:

- 1) badanie materiałów źródłowych związanych ze studiami podyplomowymi „Rachunkowość ACCA – poziom profesjonalny”;
- 2) grupowego wywiadu z osobami przygotowującymi opisywane studia podyplomowe, który został zogniskowany na problematyce dotyczącej działań związanych z uruchomieniem studiów.

Dokonano również przeglądu literatury przedmiotu.

KWALIFIKACJE ZAWODOWE ACCA

ACCA jest międzynarodową organizacją o ponadstuletniej historii, która zrzesza specjalistów z zakresu finansów, rachunkowości i zarządzania; jest uważana za największą organizację tego typu na świecie (Foundations in accountancy... 2012). Obecnie liczy 188 000 członków oraz 480 000 studentów w 178 krajach, z czego około 1350 członków oraz 3500 studentów w Polsce. Ponadto zrzesza 7400 akredytowanych pracodawców, prowadząc ponad 100 biur w różnych częściach świata (Discover ACCA 2016).

Misja organizacji została zawarta w czterech strategicznych celach (Misja i wartości... 2016); są to:

- 1) umożliwienie poświadczenia swojej wiedzy i kompetencji na drodze do członkostwa oraz wspieranie członków rozwijających swoje kariery w finansach, rachunkowości i zarządzaniu,
- 2) promocja najwyższych standardów zawodowych i etycznych,
- 3) troska o interes publiczny,
- 4) odgrywanie roli lidera kształtującego wizerunek profesji i wyznaczającego poziom jakości.

Najbardziej rozpoznawalnym efektem aktywności ACCA są kwalifikacje nadawane praktykom z branży finansowej i księgowej, które są postrzegane jako jedne z bardziej prestiżowych kwalifikacji zawodowych z zakresu finansów i rachunkowości i jako takie cenione przez pracodawców na całym świecie. W konsekwencji ich posiadacz zwiększa swoje szanse na pracę w kraju i za granicą, pożądaną rozwój kariery oraz sukces zawodowy. Badania wykazują, że kwalifikacja ACCA powoduje zwiększenie średniego poziomu wynagrodzenia o 100% (Goldman recruitment... 2016).

Elementy składowe i warunki, jakie należy spełnić, żeby zostać członkiem ACCA posiadającym kwalifikacje, stanowią (Bucior i Zackiewicz 2015):

- 1) egzaminy,
- 2) doświadczenie,
- 3) etyka.

Część egzaminacyjna obejmuje 14 egzaminów/modułów spośród 16, które są przypisane do dwóch głównych poziomów: Fundamentals i Professional, co jest przedstawione w tab.1.

Tabela 1. Wykaz egzaminów przeprowadzanych przez ACCA

Wyszczególnienie	
Poziom 1. Fundamentals – knowledge	
F1	Accountant in Business
F2	Management Accounting
F3	Financial Accounting
Poziom 2. Fundamentals – skills	
F4	Corporate and Business Law
F5	Performance Management
F6	Taxation
F7	Financial Reporting
F8	Audit and Assurance
F9	Financial Management
Poziom 3. Professional – essentials	
P1	Governance, Risk and Ethics
P2	Corporate Reporting
P3	Business Analysis
Poziom 4. Professional – options (dwa do wyboru)	
P4	Advanced Financial Management
P5	Advanced Performance Management
P6	Advanced Taxation
P7	Advanced Audit and Assurance

Źródło: opracowano na podstawie <http://competencyframework.accaglobal.com/Level/3/Index>, dostęp 10.10.2016.

Aby uzyskać kwalifikacje, trzeba zdobyć co najmniej trzyletnie doświadczenie na stanowisku związanym z finansami oraz potwierdzenie posiadania kluczowych kompetencji zawodowych zdefiniowanych przez ACCA z obszarów takich, jak m.in. raportowanie, audyt, podatki, zarządzanie finansami czy rachunkowość zarządcza. Procedura potwierdzenia kompetencji zakłada współpracę z wyznaczonym przez ACCA mentorem, który w miejscu zatrudnienia kandydata oraz na podstawie jego ewaluacji stwierdza osiągnięcie przez kandydata odpowiedniego poziomu wskazanych kompetencji.

Ważna jest działalność ACCA na rzecz interesu publicznego poprzez bieżący monitoring, rozwój i szerzenie wiedzy na temat najwyższych światowych standardów z zakresu finansów i rachunkowości. W tym celu ACCA współpracuje z najlepszymi szkołami wyższymi

i instytucjami publicznymi na całym świecie. Istotnym elementem współpracy ACCA z uczelniami jest udzielanie akredytacji na programy studiów prowadzonych przez szkoły wyższe. Następuje to w rezultacie procesu akredytacji programu poprzez porównanie i dostosowanie sylabusów oraz sposobu egzaminowania na uczelni do standardów ACCA. W tym zakresie kluczowy jest program „Accelerate” kierowany do uczelni w celu certyfikowania kierunków studiów. Dzięki temu studenci wybranych kierunków lub specjalności mają zaliczoną część kwalifikacji na podstawie egzaminów zdanych w toku studiów (ACCA na uczelniach, <http://www.accapolska.pl/ACCA>). Program „Accelerate” umożliwia zwolnienie studentów z maksymalnie 9 egzaminów z poziomów 1 i 2. Polityka organizacji nie przewiduje zwolnienia studentów z egzaminów z poziomu Professional. Oznacza to, że kandydaci muszą do tych egzaminów przygotować się sami lub skorzystać z oferty edukacyjnej dostępnej na rynku. W praktyce, aby właściwie przygotować się do egzaminów poziomów 3 i 4, należy uczestniczyć w zajęciach szkoleniowych oferowanych przez podmioty, takie jak BPP Professional Education bądź EY Academy of Business.

STRUKTURA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH „RACHUNKOWOŚĆ ACCA – POZIOM PROFESJONALNY”

Z początkiem roku akademickiego 2016/2017 Wydział Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego jako pierwszy podmiot akademicki w Polsce zaoferował studia podyplomowe „Rachunkowość ACCA – poziom profesjonalny” (ACCA Accounting – Professional Level). Procedura stworzenia i wdrożenia nowych studiów podyplomowych wymagała zaangażowania 3 osób, z którymi przeprowadzono wywiad na potrzeby niniejszego artykułu. Wnioski z wywiadu można zawrzeć w 3 grupach dotyczących:

- 1) zagadnień ogólnych i organizacyjnych,
- 2) treści programowych,
- 3) zakładanego przebiegu studiów.

We wnioskach z pierwszej grupy najważniejsze są niżej przedstawione kwestie:

- grupą docelową studiów podyplomowych są absolwenci akredytowanej specjalności rachunkowość ACCA i akredytowanych studiów podyplomowych „Rachunkowość ACCA” na Wydziale Zarządzania UG, absolwenci akredytowanej specjalności finanse przedsiębiorstw na Wydziale Ekonomicznym UG, biegli rewidentzi posiadający kwalifikację Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z prawem do 9 zwolnień z przedmiotów F1-F9 z poziomu Fundamentals oraz osoby, które wprawdzie nie ukończyły tego poziomu ani nie mają prawa do zwolnień, ale chcą potraktować te studia podyplomowe jako sposób na zdobycie wysoko cenionej wiedzy o finansach i rachunkowości w języku angielskim;
- studia podyplomowe są prowadzone w formie niestacjonarnej;
- dydaktyka obejmuje podstawowe formy, takie jak: wykłady tradycyjne, ćwiczenia, webinaria online (w formie wykładów), e-learning offline, dostęp do materiałów elektronicznych przez platformę edukacyjną partnera edukacyjnego. Jest to zatem połączenie tradycyjnych metod akademickich z nowoczesnymi metodami nauczania internetowego (ang. *blended learning*¹);

---

¹ Więcej o zastosowaniu *blended learning* zob. Szadziwska i Kujawski (2016c).

- harmonogram spotkań stacjonarnych został dopasowany do harmonogramu webinarów, które dostarczane są przez operatora z Wielkiej Brytanii w ściśle określonych terminach;
- autorzy przyjęli zasadę, iż studia powinny być prowadzone wyłącznie w języku angielskim;
- założeniem autorów programu było zapewnienie maksymalnego poziomu merytorycznego gwarantowanego głównie dzięki bogatemu doświadczeniu i praktycznym kompetencjom wykładowców, którzy powinni być nie tylko zawodowymi szkoleniowcami, przygotowującymi do egzaminów na poziomie Professional, ale również powinni posiadać kwalifikację ACCA i być aktywnymi członkami tej organizacji. Wykładowcami powinny być osoby biegłe władające językiem angielskim oraz certyfikowani trenerzy polscy z biegłą i płynną znajomością języka angielskiego;
- uczestnicy studiów podyplomowych podpisują trójstronną umowę z Uniwersytetem Gdańskim jako organizatorem studiów oraz z firmą BPP Professional Education jako partnerem edukacyjnym, którego rolą jest dostarczenie materiałów szkoleniowych w formie drukowanej i elektronicznej, zapewnienie dostępu do e-learningu, webinarów online i repozytorium offline na platformie edukacyjnej.

Treści programowe obejmują:

- 1) curriculum studiów podyplomowych „Rachunkowość ACCA – poziom profesjonalny”; składa się z 5 przedmiotów, a ich dobór jest uwarunkowany, z jednej strony, wymogami ACCA, a z drugiej strony – praktycznym podejściem do wiedzy niezbędnej dla przyszłego absolwenta. Z tego względu w programie znalazły się obowiązkowe przedmioty, nazywane przez ACCA Essentials, czyli:
  - P1 Governance, Risk and Ethics (GRE), tj. ład korporacyjny, ryzyko i etyka (ŁKRE);
  - P2 Corporate Reporting (CR), tj. sprawozdawczość korporacyjna (SK);
  - P3 Business Analysis (BA), tj. analiza biznesowa (AB);
  - dwa przedmioty do wyboru, zwane przez ACCA Options, czyli:
    - P5 Advanced Performance Management (APM), tj. zaawansowana rachunkowość menedżerska (ZRM);
    - P7 Advanced Audit and Assurance (AAA), tj. zaawansowana rewizja finansowa (ZRF);
- 2) przedmioty opcjonalne P4 Advanced Financial Management – AFM (zaawansowane zarządzanie finansowe – ZZF) oraz P6 Advanced Taxation – ATX (zaawansowane opodatkowanie – ZO), które nie znalazły się w programie studiów ze względu na ich specyfikę. Pierwszy z nich dotyczy bowiem bardzo zaawansowanych zagadnień zarządzania finansowego w ponadnarodowych korporacjach, instrumentów pochodnych czy procesów reorganizacji globalnych operacji. Drugi natomiast dotyczy głównie brytyjskiego systemu podatkowego. Autorzy programu studiów uznali, że oba te przedmioty nie będą potrzebne absolwentom z obszaru języka polskiego.

W konsekwencji przyjętych założeń programowych powstał program studiów obejmujący zagadnienia specjalistyczne finansów i rachunkowości, przedstawione w tab. 2.

Tabela 2. Program studiów podyplomowych

Przedmiot	Zakres tematyczny
P1 Governance, Risk and Ethics (GRE)	<ul style="list-style-type: none"> – ład korporacyjny, społeczna odpowiedzialność biznesu – system kontroli wewnętrznej – identyfikacja, ocena i zarządzanie ryzykiem – wartości profesjonalne, etyka i odpowiedzialność społeczna
Corporate Reporting (CR)	<ul style="list-style-type: none"> – ramy konceptualne sprawozdawczości finansowej – raportowanie wyników finansowych podmiotów – grupowe sprawozdania finansowe – sprawozdawczość podmiotów wyspecjalizowanych (organizacji non-for-profit i sektora publicznego) – wpływ zmian i aktualizacji przepisów na sprawozdania finansowe
P3 Business Analysis (BA)	<ul style="list-style-type: none"> – konieczność analizy strategicznej – finansowa analiza strategiczna – zarządzanie projektami – zarządzanie strategiczne – procesy biznesowe – technologie informatyczne w zarządzaniu strategicznym – strategiczna rola zasobów ludzkich
P5 Advanced Performance Management (APM)	<ul style="list-style-type: none"> – planowanie strategiczne i kontrola – strategiczna rachunkowość zarządcza – zarządzanie wydajnością w organizacji – raportowanie zarządcze – technologia informacyjna w raportowaniu zarządczym – finansowe i niefinansowe mierniki efektywności – strategiczne mierniki wydajności – dywizjonalizacja i ceny transferowe
P7 Advanced Audit and Assurance (AAA)	<ul style="list-style-type: none"> – otoczenie regulacyjne usług audytorskich – kodeks etyki zawodowej księgowych – prowadzenie profesjonalnej działalności audytorsko-doradczej – badanie jednostkowych i grupowych sprawozdań finansowych – inne usługi i zadania audytowe (audyty śledcze, audyty wewnętrzne, biznesplany) – audyt w sektorze publicznym – badanie raportowania środowiskowego, zintegrowanego i odpowiedzialności społecznej – rewizja i kontrola międzynarodowa

Studia trwają przez trzy semestry, łącznie obejmując 232 godziny lekcyjne. Plan zawiera 152 godzin zajęć stacjonarnych (19 ośmiogodzinnych dni) oraz 80 godzin zajęć e-learningu, w zawiązku z czym zajęcia stacjonarne powinny odbywać się mniej więcej co dwa lub trzy tygodnie, w soboty i niedziele. Rozkład zajęć oraz siatkę godzin prezentuje tab. 3.

Opisując przebieg studiów podyplomowych, należy dodatkowo wskazać, że zajęcia mogą odbywać się w dwóch okresach – jesień–wiosna–jesień (JWJ) lub wiosna–jesień–wiosna (WJW). W każdym okresie rozkład zajęć jest dopasowany przede wszystkim do harmonogramu webinarium, które są nadawane z Wielkiej Brytanii w ściśle określonych terminach, oraz do oficjalnych sesji egzaminacyjnych ACCA, które od roku 2016 są przeprowadzane w marcu, czerwcu, we wrześniu i w grudniu każdego roku. Łączna liczba godzin webinarium wynosi 80 (po 20 godzin dla czterech wybranych przedmiotów).

Tabela 3. Rozkład zajęć i siatka godzin na studiach podyplomowych „Rachunkowość ACCA – poziom profesjonalny”

Semestr	Kod ACCA	Rodzaj zajęć				ECTS
		e-learning	wykład	ćwiczenia	razem	
Semestr 1	Governance, Risk & Ethics					
	P1	20	0	24	44	8
	Business Analysis					
	P3	20	0	24	44	10
	razem S1	40	0	48	88	18
Semestr 2	Corporate Reporting					
	P2	0	16	40	56	12
	Razem S2	0	16	40	56	12
Semestr 3	Advanced Performance Management					
	P5	20	0	24	44	10
	Advanced Audit and Assurance					
	P7	20	0	24	44	10
	razem S3	40	0	48	88	20
Razem		80	16	136	232	50

Jeden przedmiot, który jest realizowany wyłącznie stacjonarnie, nie zawiera obowiązkowych wykładów webinaryjnych. Przedmiot ten, Corporate Reporting (CR), jest prowadzony przede wszystkim w formie ćwiczeń razem z tradycyjnym 16-godzinnym wykładem. Jako relatywnie najtrudniejszy otrzymał też największą liczbę godzin dydaktycznych – aż 56. Poza tym z tych samych powodów jego realizację zaplanowano na drugi semestr, z możliwością zdania egzaminu w sesji czerwcowej (lub grudniowej) ACCA.

Pozostałym 4 przedmiotom, realizowanym metodą blended learning, przydzielono po 44 godziny dydaktyczne, w tym po 20 godzin webinaryjnych oraz po 24 godziny tradycyjnych ćwiczeń. P1 Governance, Risk and Ethics (GRE) oraz P3 Business Analysis (BA) zaplanowano na pierwszy semestr (jesienny, jeśli studium odbywa się w okresie jesień R / wiosna R + 1 / / jesień R + 1, lub wiosenny, jeśli studium odbywa się w okresie wiosna R / jesień R / wiosna R + 1), z możliwością zdawania egzaminu w sesji marcowej (lub czerwcowej). Dwa ostatnie przedmioty, czyli P5 Advanced Performance Management (APM) oraz P7 Advanced Audit and Assurance (AAA), zdecydowano się realizować w trzecim semestrze studiów, aby ich zdanie było możliwe jeszcze w sesji grudniowej (R + 1) lub marcowej następnego roku (R + 2).

Zarząd ACCA opublikował w październiku 2016 r. zmiany w kwalifikacji profesjonalnej, które zostaną wprowadzone w dwóch etapach (ACCA Qualification – the future... 2016). Pierwsza z nich będzie polegała na zastąpieniu w październiku 2017 r. obecnego modułu Professional Ethics zmodyfikowanym modulem Ethics and Professional Skills. Zmiana ta spowoduje konieczność zaliczenia starego modułu do końca września 2017 roku przez studentów, którzy nie będą chcieli przejść do nowej formuły oraz tych, których droga egzaminacyjna kończy się w tym czasie na tym właśnie module. W organizacji studiów podyplomowych zmiana ta nie wywołuje żadnych skutków, ponieważ moduł ten nie znajdzie się w programie. Niemniej jednak uczestnicy studiów podyplomowych, którzy będą się ubiegać o pełną kwalifikację ACCA, muszą zdać egzamin z tego przedmiotu w odpowiednim czasie.

Znacznie ważniejsza zmiana od września 2018 roku dotyczyć będzie programu, organizacji nauczania oraz egzaminowania na poziomie Professional. Cztery dotychczasowe przedmioty do wyboru pozostaną bez zmian, natomiast zapowiedziany przez ACCA harmonogram tego

procesu zakłada modyfikację programu, która polega na tym, że dotychczasowe 3 przedmioty obowiązkowe zostaną zastąpione 2 nowymi:

- P1N Strategic Business Reporting (SBR),
- P2N Strategic Business Leader (SBL).

Zmiany te zostały podyktowane nowymi oczekiwaniami wobec zawodów księgowych, które stwierdzono na podstawie badań prowadzonych wśród pracodawców i przedsiębiorców, co przedstawił zarząd światowy ACCA podczas konferencji w Warszawie w dniu 27 października 2016 r. Z badań wynika, że nadchodząca przyszłość będzie wymagać od księgowych i finansistów 7 kluczowych umiejętności, które będą stanowić o ich prestiżu i wartości w świecie biznesu. Należą do nich:

- 1) kompetencje techniczne i walory etyczne, czyli umiejętność wykonywania zadań zawodowych na poziomie gwarantującym zachowanie standardów profesjonalizmu, niezależności i transparentności;
- 2) inteligencja, to znaczy umiejętność rozwiązywania różnorodnych problemów, w tym niestandardowych, złożonych i niejednoznacznych;
- 3) kreatywność, rozumiana jako umiejętności wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach w celu analizowania ich potencjalnych skutków;
- 4) kompetencje cyfrowe, postrzegane jako znajomość i umiejętność aplikowania istniejących i nowych technologii cyfrowych;
- 5) inteligencja emocjonalna jako umiejętność identyfikowania i rozumienia emocji własnych i innych osób oraz zarządzania nimi w wykonywaniu zawodu;
- 6) wizja (wizjonerstwo) definiowana jako umiejętność stawiania hipotez dotyczących przyszłego przebiegu zjawisk oraz jako umiejętność innowacyjnego myślenia w nowych kontekstach;
- 7) doświadczenie definiowane jako umiejętność rozumienia oczekiwań klienta, wywiązywania się z oczekiwanych wyników oraz tworzenia wartości.

Te kluczowe kompetencje spowodują położenie szczególnych akcentów w edukacji księgowych i finansistów na walory strategiczne, osobiste, techniczne i zawodowe. Od przedstawicieli tych profesji będzie zatem wymagać się długofalowego myślenia strategicznego w skomplikowanych sytuacjach biznesowych, społecznych i politycznych, z koniecznością zastosowania nowych technologii informacyjnych, przy współpracy z profesjonalistami z całego świata. Taki sposób pojmowania profesji księgowych i finansistów spowodował konieczność wprowadzenia zmian w programie nauczania ACCA. Zmiany te będą musiały być również wprowadzone w kolejnych edycjach studiów podyplomowych „Rachunkowość ACCA – poziom profesjonalny”.

PODSUMOWANIE

Dzięki akredytacyjnym programom ACCA w Polsce, w tym dzięki programowi „Accelerate”, grupa absolwentów studiów dziennych, zaocznych i podyplomowych, którzy mogą być zainteresowani studiami na poziomie profesjonalnym, zwiększa się z roku na rok. W odniesieniu jedynie do Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego w roku 2016 około 25 absolwentów stacjonarnych magisterskich studiów uzupełniających akredytowanej specjalności rachunkowość ACCA weszło na rynek pracy z dyplomem dającym prawo do zwolnień z 9 przedmiotów.

Obecnie na akredytowanych studiach podyplomowych studiuje ponad 60 studentów, a na akredytowanych dziennych studiach magisterskich – kolejnych 50 osób. Szacuje się więc, że w samym Trójmieście rokrocznie potencjalna grupa docelowa absolwentów studiów akredytowanych może liczyć nawet ponad 100 osób i zwiększać się (Spigarska i Majerowska 2016; Szadziwska i Kujawski 2016a, b). Tym samym oferta Wydziału Zarządzania UG studiów podyplomowych, mających przygotować absolwenta do sfinalizowania uzyskania kwalifikacji ACCA, wydaje się zasadna i potrzebna. Jednakże dopiero przebieg i efekty kolejnych edycji studiów ukażą rzeczywiste zapotrzebowanie na tego rodzaju nauczanie.

PIŚMIENNICTWO

- ACCA na uczelniach**, <http://www.accapolska.pl/ACCA-na-uczelniach>, dostęp: 10.10.2016.
- ACCA qualification – the future. Embracing change. Shaping futures.** 2016. Londyn, ACCA.
- Bucior G., Zackiewicz-Brunke B.** 2015. Akredytacja ACCA na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin.* 319(79)2, 37–48.
- Discover ACCA**, <http://www.accaglobal.com/uk/en/discover/about.html>, dostęp: 10.10.2016.
- Emerling A., Orlińska A., Węsierska S.** 2010. Współpraca firm z sektorem edukacji. Raport z badania. Warszawa, KPMG.
- Foundations in accountancy and the ACCA qualification an overview for employers.** 2012. Londyn, ACCA.
- Goldman Recruitment Salary Survey.** 2016. Kraków, Goldman Recruitment.
- Hermann-Pawłowska K., Leszczyńska B., Trzciniński R., Sondej K.** 2015. Badanie ewaluacyjne o charakterze on-going identyfikujące dobre praktyki w realizacji praktycznych elementów kształcenia w projektach dofinansowanych w ramach IV Priorytetu PO KL oraz w innych działaniach w obszarze szkolnictwa wyższego. Warszawa, DANA Sp. z o.o.
- Misja i wartości ACCA**, <http://www.accapolska.pl/O-nas/Misja-i-wartosci>, dostęp: 10.10.2016.
- Ryan M.** 2012. Podnoszenie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i sektorem szkolnictwa wyższego – pobudzanie współpracy pomiędzy światem edukacji, szkolenia i pracy, w: *Rozwijanie współpracy pomiędzy kształceniem zawodowym, szkolnictwem wyższym i uczeniem się dorosłych w odpowiedzi na wyzwania uczenia się przez całe życie.* Red. M. Polak. Warszawa, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.
- Spigarska E., Majerowska E.** 2016. Preferences of the undergraduate students of the “Finance and Accounting” at the University of Gdansk in the field of further education path, in: *EDULEARN 2016 Proceedings.* Barcelona, IATED, 5189–5197.
- Szadziwska A., Kujawski J.** 2016a. Knowledge of ACCA qualifications among the students of the certified “ACCA Accounting” programme, in: *INTED 2016 Proceedings.* Barcelona, IATED Academy, 8509–8518.
- Szadziwska A., Kujawski J.** 2016b. The factors influencing students' choice of other than the ACCA-accredited curricula at the University of Gdansk, in: *EDULEARN 2016. Proceedings.* Barcelona, IATED, 1833–1844.
- Szadziwska A., Kujawski J.** 2016c. The usefulness of the blended-learning method in the opinion of full-time students of the Gdansk University, in: *EDULEARN 2016. Proceedings.* Barcelona, IATED, 1792–1801.
- Świetla K.** 2012. Certyfikaty z dziedziny rachunkowości, ich różnorodność oraz wymogi formalne warunkujące uzyskanie uprawnień, w: *Rachunkowość. Dydaktyka i certyfikacja zawodu księgowego.* Red. D. Dziawgo. Toruń, Wydaw. Nauk. UMK.
- Walińska E., Michalak M.** 2013. Akredytacja uczelni wyższych przez profesjonalne organizacje rachunkowości w warunkach deregulacji zawodu księgowego. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin.* 72, 202–220.

